

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/606/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214212775
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214212775.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a členov senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Martin Holíč, v právnej veci žalobcu: Mgr. I. C., nar. X. C. XXXX, L. E. XXXX/XX, K. D., zastúpený advokátkou: JUDr. Lívia Kňazíková, Nám. M.R.Štefánika 6, Komárno, proti žalovanej: M. C., nar. XX. S. XXXX, M. Q. XXXX/X, E. C., zastúpená advokátkou: JUDr. Eva Skačániová, Korzo Bélu Bartóka 789/3, Dunajská Streda, o zaplatenie 4.680,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 14C 185/2014-36 zo dňa 13. februára 2015, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .

Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

odôvodnenie:

Rozsudkom napadnutým odvolaním prvostupňový súd žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania, spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia vo výške 507,50 eur, a to všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku k rukám právneho zástupcu žalovanej.

Svoje rozhodnutie prvostupňový súd po citácii § 143, 144, 146 ods. 1, 2, 451 ods. 1, 2 a § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka vecne odôvodnil tým, že v danom prípade je osvedčenou skutočnosťou, že nehnuteľnosť v súčasnosti obýva žalovaná so svojimi maloletými deťmi, žalobca predmetný byt opustil ešte v roku 2008, teda ešte pred rozvodom manželstva. Žalobca tvrdí, že k odchodu zo spoločnej domácnosti bol prinútený okolnosťami, nakoľko nebolo reálne možné, aby aj naďalej obýval predmetnú nehnuteľnosť spolu so svojou bývalou manželkou, jej druhom a v súčasnosti aj s ich spoločným dieťaťom. Z dôvodov, že nehnuteľnosť užíva výlučne žalovaná, podľa názoru žalobcu, mu prislúcha náhrada. Za primeranú náhradu za užívanie nehnuteľnosti považuje sumu 130 Eur. Naproti týmto tvrdeniam, žalovaná poukázala na skutočnosť, že žalobca dobrovoľne opustil ich spoločný byt a v súčasnosti žije so svojou novou partnerkou a s ich spoločným dieťaťom v K. D.. Žalovaná žalobcu nevykázala zo spoločného bytu, žalobca disponuje kľúčom od bytu, a preto môže aj mohol kedykoľvek prísť do bytu. Ustanovenie § 146 Občianskeho zákonníka dáva možnosť, ak sa manželia nedohodnú o spôsobe a rozsahu užívania spoločnej veci, o dispozícii s ňou, spôsobe a rozsahu nákladov na ňu vyložených alebo o iných obdobných právach a povinnostiach vyplývajúcich z bezpodielového spoluvlastníctva, obrátiť sa návrhom na súd aby tieto práva upravil, pretože správa majetku bývalých manželov sa až do vyporiadania riadi ustanoveniami o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva. Súd konštatuje, že nárok uplatnený žalobcom nemožno považovať za návrh podľa ustanovenia § 146 Občianskeho zákonníka, nakoľko v danom prípade žalobca požaduje od žalovanej, t.j. od svojej bývalej manželky náhradu za užívanie bytu. Predmetný byt však ešte stále patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a teda je stále spoločnou vecou a podiel ani jedného z manželov nie je

určený. Pretože súd nie je viazaný právnou kvalifikáciou uvedenou žalobcom, zaoberal sa ďalej s otázkou, či pohľadávka žalobcu nie je dôvodnou podľa iných zákonných ustanovení, napríklad z titulu bezdôvodného obohatenia. Účastníci nadobudli byť v čase ich manželstva, preto je tento nesporne súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Skutočnosť, že žalobca byť neužíva, či už z vlastnej vôle, alebo pre „okolnosti“ na ktoré poukazuje vo svojom návrhu, nie je možné kvalifikovať ako bezdôvodné obohatenie, ktoré získava žalovaná na jeho úkor. Súd pre úplnosť poznamenáva, že sa oboznámil s judikátom Najvyššieho súdu Českej republiky, č.k. 22Cdo 1044/2000, ktorý predložil súdu právna zástupkyňa žalobcu, avšak dospel k záveru, že ten sa netýka predmetného sporu.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., nakoľko žalovaná mala vo veci plný úspech, preto jej súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 507,50 Eur (za tri úkony právnej služby po 161,01 Eur, t.j. za prevzatie a prípravu právneho zastúpenia, za spísanie vyjadrenia k návrhu a za účasť na pojednávaní dňa 28. januára 2015 + 2x režijný paušál po 8,04 Eur + 1x režijný paušál po 8,39 Eur).

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca prostredníctvom právnej zástupkyne a to z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. c), d) a f) O.s.p. Odvolateľ má za to, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Čo sa týka dôvodnosti návrhu žalobca poukázal na to, že napriek skutočnosti, že v Občianskom zákonníku absentuje ustanovenie upravujúce vzťahy účastníkov takéhoto majetkového spoločenstva k ich spoločnému majetku vrátane jeho užívania v období kedy ešte nedošlo k vyporiadaniu zaniknutého BSM je nesporné, že po zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov až po jeho vyporiadanie zostáva každý z účastníkov tohto právneho vzťahu vlastníkom celej veci, ktorý je obmedzený rovnakým vlastníckym právom druhého účastníka. Odvolateľ sa nestotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR spis. zn. 22Cdo 1044/2000 z 31. mája 2001 sa netýka predmetného sporu, pričom odkázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSSR spis. zn. Cpj 86/1971, R 42/1972 z 3. februára 1972 ako aj rozhodnutie spis. zn. 5Cz 77/1966, R 17/1967. V rozhodnutí bolo judikované, že použitie právneho prostriedku upraveného v § 146 Občianskeho zákonníka aj po zániku manželstva, teda po zániku bezpodielového spoluvlastníctva je možné za použitia § 496 Občianskeho zákonníka (§ 853 Občianskeho zákonníka) so zreteľom na to, že správa majetku bývalých manželov sa až do vyporiadania spravuje ustanoveniami o bezpodielovom spoluvlastníctve. Odvolateľ má preto za to, že sa javí byť vhodná analogická aplikácia ustanovenia o úprave náhrady za neužívanie spoločnej veci nachádzajúcej sa v podielovom spoluvlastníctve v rozsahu spoluvlastníckeho podielu vyplývajúca z § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Prvostupňový súd nevykonal dokazovanie výsluchom žalovanej napriek tomu, že bola osobne prítomná na pojednávaní a takisto nevykonal ani dokazovanie výsluchom žalobcu, ktorý výsluch navrhla právna zástupkyňa. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že nehnuteľnosť, teda byť sa nachádza v bezpodielovom spoluvlastníctve účastníkov konania ako aj skutočnosť, že od ich rozchodu obýva predmetnú nehnuteľnosť výlučne žalovaná so spoločným synom účastníkov konania mal. I. C. a so svojich ďalším dieťaťom, maloletým K. C. pochádzajúcim z terajšieho vzťahu žalovanej. Žalobca nemá reálnu možnosť užívať nehnuteľnosť, pričom žalovaná mu za jej nepretržité svojvoľné užívanie celej nehnuteľnosti neposkytla žiadnu náhradu kompenzujúcu túto skutočnosť aj napriek tomu, že sa pred žalobcom vyjadrila, že sa z nehnuteľnosti odsťahuje. Žalobca s ohľadom na možnosti žalovanej, na ich spoločné dieťa ako aj na nepriaznivú vzťahovú situáciu po rozvode opustil spoločnú domácnosť a bol prinútený okolnosťami platiť si nájom. Urobil tak práve z dôvodu, aby nehnuteľnosť nemusela v tom čase opustiť žalovaná s ich dieťaťom, ktorá nemala kam ísť. V prípade účastníkov však nejde o konkludentnú dohodu, ale o stav faktický pretrvávajúci už od rozvodu manželstva. S tvrdením žalovanej o možnosti návratu žalobcu do nehnuteľnosti sa nestotožňuje, pretože toto tvrdenie je účelové, žalovaná obýva celú nehnuteľnosť, všetky jej miestnosti. V nehnuteľnosti býva spolu aj s ďalším dieťaťom, ktorého otcom nie je žalobca a žalobca má vedomosť o tom, že aj s otcom dieťaťa K. býva avšak túto skutočnosť poprela. V súčasnosti žalobca žije v druhovskom vzťahu, z ktorého pochádza maloleté dieťa, preto možnosť návratu do nehnuteľnosti je neuskutočniteľná. K záverom súdu, že nehnuteľnosť stále patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a stále je spoločnou vecou a podiel ani jedného z nich nie je určený, udáva, že pri vyčíslení náhrady za užívanie bytu žalobca vychádzal z toho, že rovnako ako on tak aj žalovaná je bezpodielovou spoluvlastníčkou bytu s rovnakým vlastníckym právom a preto si voči nej uplatnil náhradu za užívanie spoločnej nehnuteľnosti vychádzajú z polovičnej hodnoty bežného nájomného za užívanie obdobnej

nehnutelnosti podľa informácií poskytnutej realitnými kancelármi. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že bezpodielový spoluvlastník je absolútne vylúčený z užívania spoločnej veci proti svojej vôli a nemá možnosť uplatniť si svoje právo na jej užívanie za stavu, kedy nehnuteľnosť svojvoľne, úplne užíva a po celú dobu obýva výlučne žalovaná so svojou rodinou, navrhol preto, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná odvolací návrh nepodala, k doručenému odvolaniu sa písomne nevyjadřila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) postupom tak, že na úradnej tabuli súdu oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku (§ 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je v celom rozsahu vecne správny.

Odvolateľ v podanom odvolaní uplatňuje odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. c), d) a f) O.s.p.

Odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p. Účastníci majú povinnosť tvrdenia, t.j. povinnosť uvádzať rozhodujúce skutočnosti, a súčasne majú dôkaznú povinnosť t.j. povinnosť navrhovať dôkazné prostriedky na preukázanie svojich tvrdení. O tom, ktoré z navrhnutých dôkazných prostriedkov sa vykonajú, rozhodne súd. Súd teda nemá povinnosť vykonať všetky navrhnuté dôkazné prostriedky. Ak súd sa v priebehu konania nevykonal všetky dôkazné prostriedky navrhované účastníkmi, resp. vykonal iné dôkazné prostriedky na zistenie skutočného stavu, nemožno to považovať za odňatie možnosti konať pred súdom.

Odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. spočíva v nesprávnych skutkových zisteniach a týka sa skutkových zistení, na základe ktorých súd posúdil vec po právnej stránke a ktoré sú nesprávne v tom zmysle, že nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 132 až § 135 O.s.p., a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplývajú ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré sú založené na chybnom hodnotení dôkazov.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci (odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.) je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový (odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.) je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie). O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil na správne zistený skutkový stav nesprávny právny predpis, alebo aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil, príp. vtedy, ak z preukázaných skutočností vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov.

Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním náležite zistil skutkový stav a svoje rozhodnutie založil na skutkových zisteniach, ktoré z tohto dokazovania vyplývajú a prihliadol na všetky skutočnosti, ktoré za konania vyšli najavo. Vykonané dokazovanie vyhodnotil podľa zásad uvedených v § 132 O.s.p.; t.j. každý dôkaz hodnotil jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomných súvislostiach a pritom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo počas konania najavo včítane toho, čo uviedli účastníci.

Rozhodnutiu súdu prvého stupňa teda nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu a ani to, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov účastníkov nevyplývajú a ani nevyšli za konania najavo, aby opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo, žeby v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne aby výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z

ust. § 133 až § 135 O.s.p. alebo, aby na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne interpretoval.

Odvolačný súd preto dospel k záveru, že nie sú tu dôvodne uplatnené odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. c), d) a f) O.s.p.

Odvolačný súd konštatuje, že vecne správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.). K dôvodom odvolania odvolací súd uvádza nasledovné:

Podľa § 451 ods. 1 O.z. kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 O.z. bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 454 O.z. bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám.

Právna úprava bezdôvodného obohatenia upravená v Občianskom zákonníku vychádza zo zásady, že ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí toto obohatenie vydať. Bezdôvodné obohatenie je teda chápané ako záväzok, ktorý vzniká tomu, kto sa obohatil, povinnosť vydať to, o čo sa bezdôvodne obohatil, a právo toho, na ktorého úkor k obohateniu došlo, požadovať vydanie toho, o čo sa obohatil. Bezdôvodné obohatenie je vyjadrené i ako predmet, ktorého sa záväzok z bezdôvodného obohatenia týka, teda i majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, ďalej z plnenia na základe neplatného právneho úkonu, taktiež plnenia z právneho dôvodu, ktorý odpadol, a majetkový prospech z nepoctivých zdrojov. O obohatenie ide vtedy, ak sa plnením dostalo majetkovej hodnoty tomu, komu bolo plnené, taktiež v jeho majetku sa to prejavilo buď zvýšením jeho aktív alebo znížením jeho pasív.

Práva, ktoré zákon priznáva vlastníkovi veci, môže mať k totožnej veci i viac subjektov vlastníckeho práva. Inštitút bezpodielového spoluvlastníctva manželov vyjadruje rovnaké postavenie manželov. Ak manželstvo zanikne, zaniká i bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Ak zanikne bezpodielové spoluvlastníctvo, má sa vyporiadať. Právne vzťahy bývalých manželov v prechodnom období, medzi zánikom bezpodielového spoluvlastníctva manželov a jeho vyporiadaním, nie sú zákonom výslovne upravené a je nevyhnutné ich posudzovať obdobne podľa predpisov o bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. Každému z bývalých manželov tak prináleží právo k celej veci, ktoré je obmedzené rovnakým právom druhého bývalého manžela. Ak teda užíva bývalý manžel vec, ktorá patrila do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a k jeho vyporiadaniu doposiaľ nedošlo, nemožno dovodiť, že sa na úkor druhého manžela bezdôvodne obohacuje; dôvodom užívania je jeho vlastnícke právo k (celej) veci. Pokiaľ jeden z bývalých manželov v období po zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov do jeho vyporiadania bráni druhému realizovať svoje vlastnícke právo k veci, môže sa tento brániť výlučne spôsobom, ktorý mu umožňuje zákon; nápravu však nemožno dosiahnuť v rámci inštitútu bezdôvodného obohatenia (pozri rozsudok NS ČR sp. zn. 33 Obo 1229/2006 zo dňa 26.11.2008).

Vychádzajúc z uvedeného možno konštatovať, že žiadnu zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia na posudzovaný prípad nemožno použiť. Skutkové tvrdenia žalobcu neumožňovali aplikovať na danú vec inú právnu normu a posúdiť vec po právnej stránke inak (napr. z titulu náhrady škody). Ak dôjde k sporu ohľadom užívania spoločnej veci, má každý z manželov právo obrátiť sa na súd, aby o užívaní veci rozhodol.

Odvolačný súd sa stotožňuje aj s názorom prvostupňového súdu, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky č.k. 22 Cdo 1044/2000 na daný prípad nemožno použiť, nakoľko uvedené rozhodnutie sa zaoberalo otázkou či dohoda manželov o výkone ich práv k veciam v ich bezpodielovom spoluvlastníctve nie je záväzná pre ich dedičov, pričom sa prijal záver, že práva či povinnosti z dohody o realizácii úprav spoločnej veci, ktoré doposiaľ neboli zrealizované, sa nestávajú predmetom dedičstva; záväzky z nej neprechádzajú na dedičov.

Odvolaateľ dôvodil, že prvostupňový súd nevykonal dokazovanie výsluchom žalovanej napriek tomu, že bola osobne prítomná na pojednávaní a takisto nevykonal ani dokazovanie výsluchom žalobcu, ktorý výsluch navrhla právna zástupkyňa.

Ako už bolo uvedené vyššie súd nemá povinnosť vykonať všetky navrhnuté dôkazné prostriedky. Ak súd v priebehu konania nevykoná všetky dôkazné prostriedky navrhované účastníkmi, resp. vykoná iné dôkazné prostriedky na zistenie skutočného stavu, nemožno to považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. Nevykonanie navrhovaného dôkazu a to vylúčením žalobcu ako jeho právna zástupkyňa navrhovala na pojednávaní, nemalo za následok nesprávne rozhodnutie súdu prvého stupňa vo veci samej. Vzhľadom na uvedené uplatnený odvolací dôvod nebol opodstatnený.

Vzhľadom na uvedenú argumentáciu, pokiaľ súd prvého stupňa žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol, rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, vrátane rovnako vecne správneho závislého výroku o náhrade trov konania, potvrdil.

V odvolacom konaní plne úspešnej žalovanej vzniklo podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnému žalobcovi. Žalovaná si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila, preto jej odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.